СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 133. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 10. червня, 1925. VOL. XXXIII. No. 133. Jersey City, N. J., Wednesday, June 10. 1925. THREE CENTS

Вибух ґазу в копальни вугля захопив 17 майнерів.

СТЕРДЖИС, Кентакі, 8. червня. — Підземний вибух газів в копальні підприємства Кентакі Ковл Ко. ч. 9. захопив при роботі під землею 17 майнерів.

Ратунковий відділ, що сейчас спустився до копальні, найшов уже тіла двох майнерів. З того роблять припущення, що всі захоплені вибухом майнери погибли.

КУЛИДЖ ВИХВАЛЮЄ АМЕРИКАНСЬКІ СПОСОБИ АСИМІЛЯЦІЇ.

СТ. ПОЛ, Минесота, 8. червня. — Президент Кулидж виголосив тут з нагоди століття першої іміграції промову, в котрій вихвалював Злучені Держави за її способи перемінювання всяких національних елементів у Американців. Президент говорив, що другі держави можуть брати собі примір з американського взірця.

СУД ПІДДЕРЖУЄ СТЕЙТОВИЙ ЗАКОН ПРОТИ РАДИКАЛЬНОЇ АГІТАЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 8. червня. — Найвисший Суд Злучених Держав розбирав нині відклик нюйорського лівого соціяліста Ґітлова проти засуду його на довголітну вязницю за нарушение нюйорського стейтового закона проти анархії. Обжалований боронився, що закон противиться конституційним постановам про свободу опінії й слова, але суд станув на противнім становищи. Судді Говмз і Брандейс заявилися за думкою оборони.

ДИВНИЙ ЗЛОЧИН.

БЕТОН РУЖ, Лунсіяна, 7. червня.—Р. Г. Маркгем, старший студент рільничої школи і асистент (помічник) в хемічній лябораторії університету, найшов на сходах університету помираючого з тяжких ран Оскара Тернера, професора рільничої школи сього університету. Професора відставлено до шпиталя, де він зараз помер. Був він притомний до послідної хвилі, але ні міг дати ніяких пояснень про свою пригоду, бо його череп був розвалений сокирою, а його горло підтяте.

Поліція шукає за справником. Перше підозріння впало на одного студента, котрий побивався о посаду на університеті, але його було досить трудно звязати зі злочином.

ПОШЕСТЬ ШКАРЛЯТИНИ В НЕТКОНҐУ.

НЕТКОНҐ, Ню Джерзі, 7. червня. — У сій місцевости лікарі донесли до міського уряду про 15 случаїв занедужань на шкарлятину. Захоріли не лишень діти, але й старші. Міський уряд почав сейчас строгу боротьбу проти недуги, забороняючи всякі публичні місця зборів.

ХОТІВ БУТИ ПЕВНИМ СВОЄЇ СМЕРТИ.

НЮ ЙОРК, 7. червня. — Хорий і доведений до роспуки страшною спекою, Еміль Гаґ постановив покінчити своє життя. Щоби не вийти з пригоди з каліцтвом, він вийшов на дах 15-поверхового дому і там, стоячи на краю даху, стрілив до себе два рази. Тіло звалилося з даху на землю. Заким він ще долетів до землі, він уже був неживий.

ДИТИНА РОДИЛАСЯ В АВТІ.

НЮ ЙОРК, 7. червня. — До д-ра Емануеля Синер в Ричмонд Гил прийшло телефонічне завізвання відвідати сейчас дім Генрі Отмера. Хорою там мала бути жена властителя дому. Коли лікар приїхав на подану собі адресу, він найшов жінку в породових болях. Він казав сейчас відставити її до шпиталю. Та заким доїхали до шпиталю, пацієнтка вродила дитину по дорозі. Оглядини лікаря в шпиталі показали, що й мати й дитина живі й здорові.

ГРІМ УБИВ ХЛОПЦЯ ЧЕРЕЗ ТЕЛЕФОН.

ВАШИНГТОН, 7. червня. — Тут знова случилася подія, котра потверджує переконання, що телефонові й другі електричні проводи є небезпечні в час громовиці. Підчас нинішної громовиці вдарив грім в телефонові проводи в домі Дімса Мекліка. В тій хвилі 16-літний син властителя дому стояв при телефоновій скринці, на котру він і положив свою руку. Зі скринки бухнула на комнату синя полумінь, а хлопчина скривився в каблук і впав на землю. За кілька хвилин він був неживий.

ОДНОТИЖНЕВА СПЕКА ЗАБРАЛА СОТКИ ЖЕРТВ.

ВАШИНГТОН, 8. червня. — Небувала передвчасна й люта одно-тижнева спека, котра скінчилася наглим охолодженем вчора вечером, коштувала життя які три сотки людий. В одному Ню Йорку померло за послідний день 62 людий, а за весь час спеки 161. Кромі сього богато людий потомуде серед горячкового шукання за полекшою.

СЕНАТОРИ ЛУЧАТЬСЯ ПРОТИ ДОСА.

ВАШИНГТОН, 8. червня. — Заходи віцепрезидента Доса зреформувати порядок нарад конгресу так, щоби менчість не могла задержувати перебігу нарад, вже викликали досить чисельну опозицію сенаторів. Проти них заявилися такі впливові сенатори, як Робинсон, Волш і Брукгарт, які думають вести проти них безпощадну кампанію в новім конгресі.

ЗГОРІЛИ В ВОЗДУШНІЙ КАТАСТРОФІ.

КЕЙП ДЖИРАРДО, Мезуре, 7. червня. — З висоти яких 50 стіп упав тут на землю літак, яким кермував один молодий летун, а на котрому їхало двоє дівчат. Як літак ударив машиною об землю, розбився збірник ґазоліни, і серед його полумінi дівчата погоріли на смерть. Летун вийшов з тяжкими попареннями.

ВИБУХ У КОПАЛЬНИ.

БАТАВІЯ, Ню Йорк, 8. червня. — В копальнях підприємства Юнайтид Стейтс Ґипсум Ко. в Овкфілді случився вибух сі[illegible] газу. [illegible]

УДАРТЕ В ВІЧЕВИЙ ДЗВІН, ДОПОМОЖІТЬ ГОЛОДНОМУ СЕЛУ.

Від місяців не бачить наш селянин хліба. Сам не має чим поживитися і не має зерна на весняний посів. Тепла зима і мишва знищила озимину. Лютий ворог донищує його податками і данинами та жде на його загибіль.

Громадяне. Не даймо загибати живому народови. Киньмося всі як оден до ратунку нашії. Нехай прокинеться в ту страшну хвилю і найбільш заспаний кут, хай вдарить в вічевий дзвін і кличе нарід на пораду, на негайну допомогу нашому Голодуючому Рідному Селу.

Порятувати село — це наш святий обовязок, бо ратуючи село, ратуємо українську націю. Від того обовязку не може і не сміє відтягнутися буквально ні одна особа українського роду.

В першій мірі повинні взятися до цеї праці наші товариства і парохії по місцях, а дальше всі свідомі громадяне. Повинні скликувати віча і наради і представити народови голодове лихоліття в старім краю.

Коли бракує Вам бесідника пишіть до Обєднання на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

МАСОВИЙ МОРД НІМЦЯ-ДЕСПЕРАНТА.

БЕРЛІН, 8. червня. — Вільгельм Брікнер, кошикар зі села Гассенберга, недалеко від міста Кобурга, вбив нині свою жінку, матір, зятя, братову і її 5 дітий, а опісля повісився.

ВКРАЛИ БІЖУТЕРІЇ ЗА СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

ШІКАГО. — Зорушені бандити напали два рази на бюрові будинки „Лупа" і забрали біжутерії вартости сто тисяч долярів. Одного бандита вдалося людям зловити і він сказав, що називається Френк Монашко. Жертвою бандитизму впали ювілери Філь Альчуль і Р. П. Піовати, правдоподібно оба Жиди.

ТРИНОГА КУРКА.

Бувший ріф Ґалінґер в тавншіпі Стемфорд коло Наягера Фолс, Онт., має курку з трома ногами. Звичайні дві ноги є на звичайнім місци, третя є недалеко хвоста. Коли курка спочиває на тій нозі, то виглядає як стара жінка, що сидить на стільци.

ОБЖАЛОВАНИЙ О УБИТТЯ КОТА, ЯКИЙ ОПІСЛЯ ОЖИВ.

У минулий понеділок відогралася трагікомічна сцена у вінніпеґськім поліційнім суді. Як обжалований ставав Іван Рольницький, замешкалий під ч. 81 Ґренвил Стріт. Обжаловано його о протизаконне убиття сусідського кота. Ціла справа малася так:

У неділю пополудні копав Рольницький стежку через свій город, коли несподівано вибіг сусідський чорний кіт і пустився бігом на Рольницького. Будучи чоловіком прудкого темпераменту, підніс Рольницький рискаль і ударив ним кота по голові. Сейчас по тім вибіг властитель кота і побачивши неживе тіло свого пестія, розпочав сварку з убийником, а слідуючого дня заскаржив його у поліційнім суді за недозволене убиття кота. Тимчасом тіло убитого кота викинено на купу гною, що находилась на подвірю властителя. Обжалований Рольницький признався до убиття кота і поліційний суддя мав вже видати засуд, коли несподівано підійшов до прокуратора Ґрема оден з детективів і шепнув йому щось до уха. Прокуратор Ґрем піднісся сейчас зі свого крісла і заявив, що наміряє застановити обжаловання, внесене проти Рольницького, позаяк, як показується, він не убив кота, лиш приголомшив його і що згаданий кіт находиться саме тепер живий і веселий у хаті свого властителя. Розуміється, що карне доходження застановлено і Рольницького увільнено від вини і кари.

НЕ ВПУСТИЛИ МІЛІОН ЧУЖИНЦІВ.

ВАШИНҐТОН. — Внаслідок заведення нових іміграційних законів, понад девятьсот тисяч чужинців не були допущені мин. року до Америки. В цім числі було: 300 тисяч Італійців; 160 тисяч Росіянів; 60 тисяч Мадярів; 100 тисяч Німців; 75 тисяч Поляків; 80 тисяч Англійців і по кілька тисяч з поменьших країв.

НЕБАЖАНІ ЧУЖИНЦІ БУДУТЬ ДЕПОРТОВАНІ.

МУС ДЖО, Саск. — Т. А. Енгельґалер, інакше Розен і Антон Древітовскі, інакше Новак, які були недавно арештовані в цім місті як дуже небезпечні осібняки, будуть депортовані до Шікаго, звідки вони приїхали автомобілями. В їх автомобілях тутешна поліція найшла понад чотири тисячі куль, богато рушниць, револьверів, нітро-ґліцерину і т. п. Через депортацію вони оба стратять свої автомобілі вартости яких сім тисяч долярів.

ПОЛЬЩА ПЛАТИТЬ ВІДШКОДУВАННЯ ЖЕРТВАМ КАТАСТРОФИ ПІД СТАРОГАРДОМ.

Залізнична дирекція в Кенігсбергу проголосила комунікат, в якому заявляє, що вона готова піднятися посередництва між родинами жертв і пошкодованими у залізничій катастрофі під Старогардом та польською залізничою владою. Комунікат підкреслює, що згідно з умовою про транзит через польську територію всю відповідальність за німецькі шкоди на польській території несе Польща, отже в тому випадку несе і цивільно-правну відповідальність. Польська залізнична управа мусить через те дати відшкодування німецькому товариству державних залізниць. Польська преса, публікуючи цей комунікат, накидається на недбальство польського міністерства залізниць, що допустило до такої катастрофи. Пат дає від себе коментар, що Польща несе відповідальність тільки за ті шкоди, які сталися з її вини. В даному випадку видно, що Польща признала ту вину, бо від заплати відшкодування не відмовляється.

УЧИВ ДІТЕЙ КРАСТИ.

Три роки дістав Томас Вилсон, збирач старих шмат і зеліззя, коли поставлено його в поліційнім суді в Вінніпеґу під закидом, що вчив дітей красти. В суді предложено докази, що він намовляв малих хлопців, аби крали ріжні річи і приносили до него, а він за те давав їм [illegible]

ПОЛЬСЬКІ УРЯДНИКИ В ГАЛИЧИНІ КРАДУТЬ З ЛИСТІВ ДОЛЯРИ.

Перед кількома тижнями співробітник „Канад. Фармера" вислав до Українського Педагогічного Товариства у Львові два доляри, як жертву. Дня 26. мая, одержав від Головної Управи лист, такого змісту:

У Львові, 4. травня 1925.

Маємо честь повідомити, що ми одержали Ваше цінне письмо з 15. квітня, ц. р. у якому пишете, що залучаєте канадійський дво-доляровий банкнот (опісля є вирізано — мабуть вирізано написаний нумер цего банкнота — а за вирізаним написано) „як великодний дар на „Рідну Школу". — Та на жаль, цего дво-долярового банкноту ми не найшли в листі і тому просимо в цій справі віднестися до тамошнього почтового уряду — може дасться в який спосіб вияснити.

З либокою пошаною

Бр. Янів, голова.

Осип Навроцький, секретар.

Не перша і не послідна це крадіж долярів з американських листів через польських почтових урядників в Польщі. Таких примірів крадежі можнаб навести сотки або тисячі. Подібно крадіжю грошей з листів не може похвалитися жадна цівілізована держава в Европі; Польща становить тут вийнятоκ.

РАБІВНИКИ УКРАЛИ ХОЛОДНИКОВУ ЩАФКУ І ПОЖИВУ.

У середу рано, два рабівники заїхали возом під дім пані И. Гонтер у Вінніпеґу, що вийшла з дому і війшовши до її дому, забрали поживу з холодникової шафки, а також винесли і саму холодникову шафку і висадивши її на віз, поволи відїхали в незнаним напрямі. На дверях лишили вони записку для чоловіка, що розвозить лід: „Не потреба сегодня леду". Детективи, яким поручено вислідження злодіїв, найшли наперед украдену холодникову скринку, у четвер, пополудни, у одній зі склепів, що занимаються продажею старих меблів. Там їм заявлено, що згадану холодникову скринку продав їм оден чоловік за 5 долярів. По нитці до клубка, вислідили вкінці детективи і самого злодія, на імя О'Бойл, який признався до крадежі оправдувався однак тим, що двері від дому були отворені і неначе запрашали, щоби війти до середини і там загосподаритись. О'Бойл не хоче видати імени свого спільника; він каже, що був це продавець ярин, якого він наняв і який не був свідомий того, що допомагає йому в переступстві.

Англія обіцює боронити Франції.

ЖЕНЕВА, 8. червня. — Рівночасно французький міністер заграничних справ Бріян і англійський міністер Чемберлейн заявили, що Англія й Франція дійшли до повної згоди щодо гарантійного пакту. Виходить, що Англія наконець обіцяла боронити Францію на случай напасти зі сторони Німеччини.

В своїй заяві про сю згоду говорить, що гарантійний пакт межи Англією, Францією, Німеччиною і Бельґією може тепер бути заключений без перешкод та що з сього пакту повинні бути вдоволені Чехія й Польща, бо вони найдуть у сьому пакті ще одну гарантію свого існовання.

АФРИКАНСЬКІ ПОВСТАНЦІ ВЕДУТЬ ОФЕНЗИВУ.

ПАРИЖ, 8. червня. — В околиці міста Тавнату в Мароко ведеться завзята боротьба. Повстанці атакують аж у трох місцях, стараючися видно добитися до ріки Уерга та запанувати над її північним берегом. Французькі війська видержують напади.

ТЯЖКИЙ ЗЕМЛЕТРУС В КОЛОМБІЇ.

БОГОТА, Коломбія, Південна Америка, 8. червня. — На північ і на полудне від міста далися вчора вечером відчути поважні потрясення землі. Будинки, а головно церкви, потерпіли тяжкі шкоди. В самому місті Боготі не було богато жертв у людях, але зате було їх богато в Ібаґве і Толімі.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТЕР СКАРБУ ГРОЗИТЬ СПЕКУЛЯНТАМ.

ПАРИЖ, 8. червня. — Французький міністер скарбу Кайо видав публичну осторогу до біржевих спекулянтів на грошеві курси. Ся осторога мала відразу задержати дальший спад курсу франка та зробила займ вживанне для сеї ціли американської позички.

Мимо сього переговори французького скарбу з англійськими й американськими банками щодо стабілізації франка ведуться далі. Опозиційні газети вважають крок міністра звичайною штукою, яка має відтягнути увагу публики від справдішного виновника обниження курсу франка, яким є самий уряд.

ЛІҐА ГОТОВА ПОМАГАТИ АВСТРІЇ.

ЖЕНЕВА, 8. червня. — Спеціяльна комісія Ліґи Народів предложила Раді Ліґи проект допомоги австрійській державі. Маліб тепер дати гроші на заведение електричних зелізниць.

Як признаються аліянтські дипльомати, ся допомога Австрії має виразну ціль відвернути очи Австрії від Німеччини.

ОСТЕРІГАЄ ЛІҐУ ПЕРЕД ЇЇ ВИДАТКАМИ.

ЖЕНЕВА, 8. червня. — Чемберлейн, англійський міністер заграничних справ, отвираючи засіданне Ради Ліґи Народів, скритикував Ліґу за видаванне великих сум на свою секцію здоровля.

АЛІЯНТИ ДІЛЯТЬСЯ РЕПАРАЦІЯМИ.

БЕРЛІН, 8. червня. — Німеччина заплатила в місяцю маю на руки генерального агента аліянтів 100 міліонів марок.

З того Франція дістала 42 і пів міліона марок, головно в угллю, коксі та хемікаліях; Англія дістала 10 міліонів 800,000 марок. Решту суми визначено на ріжні другі сплати згідно з пляном Доса.

КИТАЙ УСПОКОЮЄТЬСЯ?

ШАНҐАЙ, 8. червня. — Кілька тисяч китайських робітників вернуло до роботи в японських ткальнянних фабриках. Всеж таки коло 5,000 страйкарів страйкує далі.

Европейські держави роблять зі сього заключення, що Китай поволи успокоюється та вертає до нормального життя. Американці однак не зовсім вірять у те успокоєнне.

ҐРЕЦІЯ ЗЛОМИЛА БУНТ НА ОСТРОВІ САМОСІ.

ЛОНДОН, 8. червня. — Ґрецький уряд повідомив англійський, що він зломив уже повстанне на острові Самосі, недалеко від берега Малої Азії.

Рухом проводили братя Вафіядеси, бандити, котрі приперті до муру ґрецькою жандармерією, втекли на Самос і збунтували населення. Вони захопили були всі урядові будинки та тероризували мешканців. Не могли однак удержатися против війська, висланого урядом.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ, ЩО САМІ РОЗГОЛОШУВАЛИ.

ЛОНДОН, 8. червня. — Еспанська амбасада видала комунікат, у котрім заперечує недавні чутки про замахи на життя еспанського короля й королевої.

Сі чутки виходили від самої еспанської поліції. Тепер уряд каже, що їх ширили вороги Еспанії, котрі хочуть скомпромітувати короля.

АЛІЯНТИ ЗАКИДАЮТЬ НІМЦЯМ, ЩО НЕ ДАЮТЬ ШУКАТИ ЗА ОРУЖЕМ.

ЛОНДОН, 8. червня. — Аліянтська військова комісія видала публичну заяву, в котрій закидає Німцям, що вони всіми силами перешкаджають її шукати в Німеччині за военним матеріялом, як се вона має право робити на основі версайського договору.

КАНАДА ЛАГОДИТЬ ВИПРАВУ ДО БІҐУНА.

ОТАВА, 8. червня. — Канадійський уряд висилає в північно-біґунові околиці виправу, яка має потвердити претенсії Канади до сих країв. Виправа має вирушити вже 1. липня і має складатися з кінної поліції та вчених.

ЗДУСИЛИ БУНТ У ЧІЛЄ.

САНТІЯГО, 7. червня. — Чілійські урядові війська здусили бунт в північних провінціях держави. [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Загряницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКА ШКОЛА В ГАЛИЧИНІ

Не дбає вона про науку та просвіту, не усуває анальфабетизму і темноти, є тільки сліпим орудием польського імперіялізму і шовінізму. Не вчить знання, не виховує здорового, характерного і чесного покоління, а тільки фабрикує Польщу на українських землях.

Тому Українці почали організувати на власну руку свої власні українські школи та розпочали велику оборонну акцію, щоби вратувати хоч ті права, які їм признано в области шкільництва за часів бувшої Австрії.

Та Марцелі Прушинські, відомий зі свого збочення що до ненависти зглядом Українців, висьміяв ті скромні змагання Українців. Він, подібно як і другі вшехпольаки, твердить безцеремонно, що українська школа мусить зникнути. Каже, що в польській державі може бути тільки польська школа. При чім покликується ще навіть на Злучені Держави, які як розумна держава не допускають до публичних шкіл іншої мови навчання кромі англійської. От куди заліз польський вченик!

Правда, каже Прушинські, що за Австрії було інакше, але власне її судьба повинна бути грізним мементо для Польщі. Якраз слаба рука Австрії супроти національних меньшостей була остаточною причиною її упадку.

А з Українцями і Білорусинами нема чого цяцькатися. Вони не мають ніякої літературної мови, їх мовою була мова польська. Якби Польща не була провалилася в 18 столітю як держава, то з тих народів і їх мови і сліду не булоби. Українську і білоруську мову винайшли Німці, щоби в той спосіб ослабити та поневолити Польщу. Але то нещастя вже минуло. Тепер треба продовжати далі систематичну давну політику асміляції, а вона знайде серед „Русінуф" приятелів і симпатиків. Прецінь ще в шістьдесятих роках ідеалом кождого „почцівего Русіна" була незалежна Польща. Много з них проливало же свою кров в численних польських повстаннях. Польська школа і польська культура доведе певно до того, що ідеалом великої більшости українського населення не будуть гайдамаки як Хмельницький, Ґонта і Залізняк, а велика і славна Польща.

Школа і держава виховають той нарід цілком певно на льояльних польських горожан, а коли пройде яких 20 літ такої праці, не буде в Галичині серед українського народа іншої впливової партії кромі одної — угодово-польонофільської. Школа має присїшити винародовлення українського народа. Польська викладова мова мусить бути обовязкова у всіх школах. Польський дух, який запанує через це в школі припинить поширення ненависти і погорди до польського народа і польської держави.

М. Прушинські здає собі справу, що це потребує довгий час, заки школа зможе виховати новий леґіон льояльних польських горожан, але вважає польську школу як найсильніще средство польонізації. Польською школою хоче Прушинські вратувати українські та білоруські землі для Польщі.

Нам відомі від давна забаганки польських патріотів. Коли ми навели найновіщі слова Прушинського, то ми свідомі того, що не подаємо нашим читачам нічого нового. Але і Прушинські не подає польським читачам нічого нового. А мимо цего він раз-у-раз пише і пише, а все на одну і ту саму нуту. Пише і запалює галицьких Поляків до витревалости в боротьбі, підсичує ненависть до всього, що українське та збирає величезні суми на удержанне та будову польських приватних шкіл та захоронок.

Прушинські будує Польщу там де її нема. Ми знова мусимо боронити того, на чім від віків сидимо. Не вратуємо тої землі, коли її залле польська школа, коли здійсняться пляни Прушинського.

Наша відповідь на посягання Прушинського повинна бути тільки одна: підпираймо зі всіх сил свою Рідну Школу, копаймо могилу Польщі.

СЕРЕДНЯ ЕВРОПА

Ломиля собі над нею голови центральні держави в часі світової війни, писали про ню ріжні політики та вчені. Всі вони бажали створити з тих держав, що знаходяться в середущій Европі, одну федеративну державу, під назвою: Середня Европа. Відгребав її тепер Бенеш, чехословацький міністер закордонних справ, а підніс її на конференції Малої Антанти в Букарешті.

В часі війни творили її на те, щоби в першій мірі ратувати центральні держави, а властиво Австрію від розпаду. Тепер творить її Бенеш на те, щоби ратувати свою державу від упадку. Хоче нею забезпечити границі чехословацької держави, а дальше в перщій мірі румунської і югославянської. Для тої цілн була створена властиво Мала Антанта, але вона показалася за слаба і тепер будують Лігу від Балтику аж до адрійського моря.

Плян тої федерації буде предложений в осени Лізі Народів. Буде попирати його Польща, що рівнож терпить о свою [illegible], а рівнож Греція. До тої спілки хочуть ще втягнути і [illegible].

[illegible] правдоподібности [illegible] він там подібно [illegible]

РОЗМІРИ ГОЛОДОВОГО ТЕРПІННЯ В ГАЛИЦЬКИХ СЕЛАХ.

На основі звідомлень, переcланих „Краєвому Комітетові Допомоги Голодному Селу" Повітовими і Сільськими Комітетами по належній перевірці на місцях, недоля та голод після окремих повітів представляється ось так:

Повіт Яворів, село Щеплоти.

В нашій громаді Щеплоти є крайна нужда. Голод правдивий — селяне є вичерпані цілком що до средств поживи. Дня 11/5. ц. р. „Голодовий Селянський Комітет" в Щеплотах перевів ревізію, скрізь селом, хата в хату і наочно переконався який лихий страшний стан села. 50 родин вже якби засуджені на голодову смерть: без ніяких средств поживи, живуть тепер з наблу. Село Щеплоти складається з 85 нумерів, отже половина села цілком примирає з голоду, бо богато є таких, що й молока не мають. Зарібків нема ніяких в дворі; жінкам оскільки їх беруть до роботи платять по 50 гр. та ще мусять просити, щоби їх приймали. В дворі продають бульбу по 10 зол. за корець і сейчас жадає гроші, інакше не продасть, ані на відробок не дасть. Коло Немирова є лазні: сірчана купіль, тут можна дещо заробити, але знова треба ходити за грішми по два місяці, заки нещасному нашому селянинови виплатять. На зарібки поза границі, селу не згадувати, нікого нігде не пустять. Що до державної допомоги, одержали наші селяне **декотрі по 20 зол. кредиту до осени,** то є на ціле село біля 600 зол. Рада громадська хотіла цих 600 зол. виєднати через Раду Повітову в Яворові для нашої Кооперативи і закупити великодне для людий, однак на це не позволено, а мусів кождий **йти по 20 зол. до староства в Яворові — три милі дороги і тягнути ще двох ручителів.** Ніхто ніякої помочи не дає більше і нікого не обходить, що може кинутись голодовий тиф і инші недуги.

Село Семерівка

Наше село в наслідок страшного граду 18. червня 1924 року цілковито знищене; з земних плодів не зістало нічого; кільканадцять будинків перевернено, майже половина дерева, як овочевих так і инших повалено. В декотрих селах зосталась хоч бараболя і дещо з ярини, а у нас не зосталося буквально нічого. Хіба, що для худобини дещо паші узбирали, та й то тепер від тої паші з намулом і болотом худобина ледви ноги волочить. Чим живемо. От покищо була худібка, один продав телятко, другий безроги, третий дещо з коней, пізніще декотрим з позички затягненої в Р. В. К. і так до свят Різдвяних як тако ратувалися. Почавши від Різдва велика більшість наших селян не має куска хліба ні одної бараболі. Продати вже нема що. Люди несуть до міста всякі річи, як одіж, полотно, і обув та продають за безцін, щоби купити кусок хліба, або якої засипки для дітий. Заробітків нема; люди з нашого села порозходились по краю шукаючи роботи, та на жаль вертають голодні, обдерті та з опухлими ногами домів. Матери покидають своїх голодних дітий, наймаючись жидівськими мамками, щоб заробити на кусник хліба для родин. Жебрати власти не позваляють, а помочі нізвідки. Ось і весна. Сіяти нема чим. Озиминою почасти обсіяно, що до ярини — то у людий нема ні одного зерна свого власного. Хто хоче посіяти трохи вівса продає послідну корову і за то небогато купить. А де бараболя. А чим жити до жнив. Страх і розпука [illegible] людий, [illegible] хліб [illegible]

Правда, що уряд дав в е к с л е в у позичку на весняні засіви в сумі 150 зол. отже дістало 30 і кілька господарів по 45 зол. а деж решта 60 господарів (село числить коло 90 нумерів). А тож зісталась найбіднійші, котрим ні жити ні вмирати.

Поміч негайно потрібна і то не словами а ділами, поки ще час.

Судовий повіт Рудки.

На підставі даних староства в окремих селах голодує від 1/3 до 1/5 частини селян. Пересічно можна рахувати, що голодує 1/4 частина людности. З проханням про допомогу на засів звернулось 10,700 душ. Становище в окремих родинах може характеризувати образками становища двох сельських родин. в селі Михалевичах:

Родина Петра Брийовського ґрунту 4 морги, родина складається з девять душ, один син сліпий; власного збіжа і бульби нема; має 5 гарців пшениці на Великдень позичених на одробіток на жнива 1/2 корця бульби, даних священиком.

Родина Михайла Лисика, складається з 6 душ, має 1 морг ґрунту. З харчів в господарстві є: 3 гарнці ячменю, 5 яєць, і одна чвертина бульби, дрібної як оріхи. Господиня лежить на постелі бліда як стіна — „чомусь не має сили." Вигляд у всіх людий з цих двох родин виснаженний недоїданням.

Деякі селяни з того села посилають дітий в поле збирати торішню мерзлу бульбу; її сушать і з неї печуть пляцки, це є „голодний хліб."

Богато селян із за браку насіння пооддавали свої поля на спілку селянам і Жидам. Дуже богато брало збіжа у купців за заплатою в осени за овес по 44—48 зол.

Заробітків місцевих нема майже жадних; в дворах на поденному платять дівчатам по 60 гр. мущинам по 80 гр. і один зол. але потреба в робітниках мінімальна. Двори в цім році попримали лише половину служби, не мають чим харчувати. Виїздять в велику числі до Франції на сезонові роботи; дехто з тих, що виїхав вернувся, бо не міг найти роботи.

Повітовий староста визнав, що становище в повіті важке, замовив у Варшаві для повіту 30 вагонів збіжа, але їх не одержано. Обіцяв, що будуть видані гроші на дорожні роботи в повіті, а тимчасом їх нема.

Судовий повіт Судова Вишня.

Перед голодовою катастрофою стоїть 50% населення, бо навіть господарі, властителі від 6—15 моргів землі не мають ніяких (дословно) засобів артикулів живности і мимо посіданої землі не дістануть у нікого споживчих артикулів на кредит. Т. зв. „халупники" сільські робітники і господарі малоземельні голодують у повному значінню цього слова. Заробітків тут в околиці немає ніяких. Озиминою засіяно звичайний процент поля, натомість яриною менше із за браку ярого збіжа. Не засіяно около 5%. Дворів числом 14, більшість заусловлює робітників місячно за оплатою 10 зол. в місяць і додаток в збіжжу; инші двори платять денним робітникам від 70—100 гр. денно. З повіту виеміґрувало на роботи до Франції найвище 40 осіб, охочих до виїзду було дуже богато, але їх не принято. Люди виходилиб дуже охочо на заробітки, хочби і в чужину та ніхто за робітниками не питає. Немає ніякої еміґрації ні до Америки, ні до Канади.

На цілий політичний повіт розділено титулом позичок на засіви разом 50,000 зол. впрочім не чувати про ніяку спробу [illegible] Комітету [illegible] селу. — По [illegible]

зички засівні переводжено за посередництвом (в більшости) кас „Стефчика" а на кожду громаду припало від 200—300 зол. (поодинокі господарі діставали по 25 зол.).

Судовий повіт Мостиська, село Острожець.

Громада Острожець в р. 1924. зістала сильно діткнена в наслідок елементарних нещасть. Довготрівала зима, весняні слоти, морози, потім посуха, спричинили таке, що збір з поль тутешних був майже жаден. Копа видала заледви кілька корців збіжа, бараболя зогнила на ролі, а решта в домашнім перехіяку. Важко словами смертника змалювати в цілости жахливість наслідків голоду, єсли перед часом не зарядиться лихові, через бодай частинне злагодження його якоюсь допомогою. Заробітку нема жадного, надія на підмогу державну завела в цілости. Ґрунта в більшости необсіяні, бараболь на насіння нема, худібки нема чим прокормити; морозний східний вітер палить до решти дрібку озимини, якої не доїли миши в часі осени і теплої зими.

Повіт Добромиль село Переділниця.

42 родин потребує негайної помочі, бо не мають чим досіяти поля; вика, бульби разом моргів: під вику 20, під бульбу 8. Хліба і инших артикулів поживи давно вже не мають. Місцеве населення не може в жаден спосіб помочи голодуючим, бо самі не мають. Староство не уділило ані одної помочи на засів.

Село Військо: Нужда в селі велика. 33% людий в селі голодує.

Повіт Стрий.

Відносини дуже прикрі. Неврожай минулого року, тяжчий в підгірських повітах як на Поділлю полишив в цім з природи „голодних куті" страшні сліди. Майже в цілім повіті, а особливо в полосі над Скільщиною і попри Дрогобиччину, вже від півроку люди живляться самою бараболею. Найбогатші господарі цеї области не бачили від пів року свого хліба. В осени не стало хлібного зерна навіть на засів. Тепер майже скрізь в повіті знов не стало бульби на висадку. Нарід громадно голодує. З людьми голодувала до останних днів і худоба. В богатим на пашу повіті скрізь осталися господарі вже в квітні без сіна. І очевидячки також без вівса і соломи. Часто продавали люди за безцін коні перед весняною роботою в полі, бо не було їх чим годувати. В Стрийськім повітовім Союзі Кооператив беруть сільські кооперативи щоденно пересічно 300 бохонців хліба, в більшій скількости на кредит. Де тільки можна було зазичитись село давно зробило це, випрадавши до цего часу все, що можна було продати. Денні заробітки в полі (в дворах) хитаються між 50—1 зол., але й цих заробітків дуже мало. В останніх днях почали екзекутори стягати першу половину ґрунтового податку за 1925 рік. В деяких селах видно в озиминах значні шкоди від миший і весняних морозів, але загально беручи озимини в наслідок квітневих і теперішних дощів поправилися і є вигляди що збір жита буде вдоволяючий. Натомість ярина (вівси, ячмена), гинуть з дня на день. Зійшли рідко із за кепського посівного зерна а тепер жовкнуть і гинуть. Медведюхи і всяка муха підгризають корінці. В кождім селі видно значні простори свіжих облогів.

Становище в поодиноких селах:

1) **Завадів:** Незасіяного ярим збіжем осталася третина поля. 68 родин не може перебути передновку власними засобами. Часом найде хтось роботу в дворі, за 60 гр. денно. 15 родинам бракує зовсім одежі і обуви.

2) **Голобутів:** Всего поля не далося засіяти задля недостачі зерна. Яре не стало харчів у 31 родин (134 душ). Декілька денних робітників в дворі діставали зимою 40 гр. тепер дістають по 60 гр.. Инших заробітків нема.

3) **Жулин:** Недосіяно кругло 100 моргів. 70 родин вже голодують. Коло 20 осіб заробляли в дворі зимою по 50—70 гр. тепер по 50—80 гр.

4) **Довголука, Воля довголуцька, Монастирець:**

Четверта частина орних піль не обсіяна. Яре збіже гине. В усіх 3-ох громадах (одна пароха) на 250 родин тільки 20 ще має хліб. Тепер вже й бульби не стало 76 родинам.

5) **Кавсько:** Ані один господар не засіяв звичайної площі зерном; одна четвертина поля — свіжий обліг. 116 родинам не стане власних засобів на прожиття до жнив. Денний робітник дістає в дворі 30—50 гр. Людям треба бульби, кукурудзи, круп і дуже конечно обуви.

6) **Угерсько:** Поле майже усе засіяне, але люди через це дуже задовжилися. В дворі кількох людий працює за оплатою від 50—1 зол. В громаді є 75 родин, які вже голодують.

7) **Лисятичі:** 56 родин не дадуть собі ради без допомоги, мусять голодувати.

8) **Конюхів:** Необсіяно задля недостачі зерна 20 моргів. В громаді є 32 родин, котрі голодують і не мають чим перебути передновку. Зарібків немає жадних.

9) **Добрівляни:** Мають 10 родин у яких вже тепер є голод.

10) **Кавчий Кут:** На 133 господарів 55 родин не можуть перебути передновку без голоду.

11) **Дідушичі малі:** Богато поля стоїть пусткою. Зарібків нема ніяких. В селі нужда і голод в 92 родинах.

Повіт Жидачів:

1) **Буянів:** Свіжих облогів чимало. Ані хліба, ані бульби вже не стало для 69 душ. Дальших 116 душ будуть голодувати.

2) **Балнчі зарічні:** 12 родин вже ходять за прошеним хлібом.

3) **Тейсарів:** 10 родин вже голодують.

4) **Лисків:** Четвертина поля необсіяна задля недостачі насіння. 34 родинам грозить голодова смерть.

5) **Протеси:** 88 моргів необсіяно, бо не було чим. На найконечнійшу одіж і податки вже не має село нічого. 34 родини вже тепер доконечно потребують допомоги в харчах.

6) **Монастирець:** 20% поля не можна було обсіяти, 85 родин не дадуть собі ради до переднівку.

Повіт Сколе.

1) **Синевідсько вижне:** Десята частина землі не обсіяна, хоч куплено на засів 100 квінталів вівса і 10 ячменю. Не стало бульби до обсадження, а чим жити. Зарібків не було і нема, 138 родин не мають чим перебути передновку.

2) **Підгородці:** 112 родин потребує допомоги, бо без харчів, 30 родин без найконечнійшої одежі. В повіті поширюється голодовий тиф.

Повіт Долина.

1) **Станьківці:** На виживлення голодуючих громада потребує зараз: 46 сотн. кукурудзи, 19 жита, 30 бульби. 13 родин вже сильно голодує.

2) **Струтин:** Селянин села Струтина вижного повідомляє; Маю землі 8 моргів, проте неурожай в минулому ролі був такий, що свойого хліба на виживлення моеї родини, що складається з шість душ, вистало лице до половини грудня. З того часу купую харчеві продукти для родини і для худоби. Від грудня до 19. квітня видав на один лише харч 148 зол. Продав для цього ту одну корову, яку мав, за 100 зол. На харчування грошей нема. Заробітків ніяких, допомоги так само ніякої. **Тим, що** мають землі один іпів морга, ще гірше. Є випадки, що пухнуть з голоду. Василь Мудрак в нашому селі вже опух з голоду. Мали його 20 квітня забрати до шпитала.

Повіт Дрогобич.

Раделич: Бідують переднівком 44 родин.

Повіт Печеніжин.

Між селянством панує дійма юча нужда.

Повіт Любечів.

В повіті відчувається брак поживи у всіх селян. Менше заможні селяне голодують. В селі Синявці обчисляється число голодуючих родин на 13, в селі Лукавці на 26; в селі Горинець 30. Найтяжча ситуація представляється в с. Синявці, яка є найбіднійшим селом в повіті. Місцевих заробітків дуже мало; по дворах платять 50—70 гр. денно. Деякі з селян виїздять на заробітки до Франції; урядова допомога в звязку з неурожаєм була в мінімальних розмірах.

Повіт Самбір.

Село **Чуква:** В селі голод з причини незасіви і браку грошей на покуп зерна. Потребує допомоги 19 родин. 28% поля не засіяно.

Повіт Сянок.

В тому повіті шириться **тиф.**

ГОЛОСИ СТАРОКРАЄВОЇ ПРЕСИ

ЩЕ ОДНА СТОРОНА ПОЛЬСЬКО-РИМСЬКОЇ ЗГОДИ.

Холмська газета „Наше Життя" пише в своїм 20. числі з дня 17. мая сього року під наголовком **в церковній справі:**

З того часу, як перейшли наші землі під польську владу, православна українська людність опинилась в дуже важкому становищі. Яке воно саме це становище, про те не доводиться багато говорити. Ясно й виразно промовляють за нього сотки наших позамиканих церков, з яких одні попереєчувано на костели, а другі стоять зачинені і приходять поволі до руїни й знищення.

В звязку з неможливістю в жаден спосіб повернути назад свої церкви подекуди серед православної людности на Холмщині і Підляшу почали ширитись думки про перехід на унію; думають, що таким способом українська людність там, де будуть утворені уніятські парафії, зможе повернути назад свої церкви. Кілька уніятських парафій на Підляшу справді таки й утворено.

В цій справі до сього часу ми не забирали голосу, бо уважаємо, що справа віри, справа того, до якої церкви належати: чи до православної, чи до уніятської — є ділом совісти кожної людини, в яке ніхто не має права втручатися.

Але, коли ми не маємо права втручатися в справу віри, як такої, то все ж таки маємо право забрати свій голос і зазначити своє відношення до тої чи иншої віри, коли вона стає засобом до винародовлення, коли з неї роблять засіб для того, щоби творити поміж нами зрадників народу.

Є дві унії. Уніятська церква, яка істнує тепер в Галичині, є національною церквою галицької вітки українського народу. Має вона національно свідоме духовенство, піддержує вона національні змагання українського народу, користується українською мовою в проповіді. Такою була унія на Холмщині й Підляшу, яку російський уряд в цілях русифікаційних у семидесятих роках минулого століття скасував запроваджуючи насильно, нагайкою і штиком, казьонне православіє.

Але тепер польський уряд й польське римо-католицьке духовенство, хотять на наших землях переважно на Холмщині і Підляшу відновити ніби то давню унію, але в дійсности иншу, свою польську унію. Між римським Папою, головою римо-католицької церкви, і польським урядом зложено умову, силою якої на наших землях не може ширитись та українська унія, яка є в Галичині і яка була на Холмщині, натомість утворюється можливість створення нової польської унії. По тій умові права українських уніятських епископів поширюються тільки на Галичину; поза межами Галичини не можуть вони відчинити парафій, які би підлягали їм, українським епископам; а в парафії поза межами Галичини — українські галицькі епископи не мають права ні висвячувати, ні призначати своїх уніятських священиків. Всі уніятські парафії, які утворюються поза межами Галичини, отже уніятські парафії Холмщини і Підляша, підлягають владі римо-католицьких епископів — Поляків. Польські епископи самі мають вирішувати питання про те, якою мовою мають відбуватись богослуження й проповіді в тих нових уніятських церквах. Таким чином, всі уніятські парафії поза межами Галичини попадають в повну і неподільну владу польських кьсондзів і біскупів. Не можемо сумніватись, що в їх руках уніятська церква стане засобом для винародовлення і полонізації нашого народу, що приєтане на отсю нову унію. Не даремно ж вони не хотять пускати на Холмщину і Підляша українських священиків з Галичини, а утворюють в Люблині спеціяльну школу для підготовки польських кьсондзів східнього обряду для майбутніх уніятських церков.

А коли так, то мусимо ми рішучо виступити проти поширювання такої унії на наших землях, бо та унія, яку нам надають, є польська унія, є засіб боротьби з нашим народом, є засіб винародовлення нашого народу. При цих умовах ми мусимо зеднати свої сили в православній церкві, змагати до того, щоби надати нашій православній церкві виразний національний український характер, створити в ній повні права громадянства для української мови, подбати про те, щоби мали ми освічене національно свідоме духовенство, яке би йшло разом з народом.

Знаємо, що трудний це є шлях і не легкі завдання. Але певні можливости тут все таки істнують. Між тим польська унія, єдино можлива й признана на наших землях, є простий шлях до національного зрадництва й запроданства. Тим то бережімося такої унії.

В. С.

Тепер кождий Українець буде мати свою бібліотеку!

ЧИТАЙТЕ!

Се вже неоспоримий факт, що читання книжок не тільки хосенне для чоловіка тому, що чоловік набирає розуму і ширшого погляду на світ, але воно підносить чоловіка високо понад рівень буденного життя. Чоловік в одній хвилі може переноситись без труду і клопоту і видатків з автором (писменником) в ріжні краї; може приглядатись, не виходивши з хати, як виглядає край і життє людий, котрі тисячі миль далеко від нього живуть. Може плакати і радуватись разом із людьми, про котрих життє він в книжці читає. Може заглянути глибоко в душу тих людий, про котрих в книжці пишеться. Одним словом, добра книжка се найкрасша забава, найкрасший товариш людського життя, найкрасший засіб до ушляхотнення чоловіка.

Цивілізація і поступ світа розпочались доперва тоді, коли вигадано письмо, і колиб не було письма, а ще більше колиб не було друку, світ навіки лишився би диким, не цивілізованим, бо все, що чоловік видумав, все, що чоловік нового придбав, — се він списав у книжках і передав потомности.

Отже, як бачите, книжка се найбільший засіб цивілізації. Тож кождий, чи малий чи великий, чи мущина чи женщина, повинен черпати цілюще добро повною жменею із сеї кернциі цивілізації, як се роблять всі другі культурні народи.

Книгарня Свободи, котра є власностю У. Н. Союза, продає здавна українські книжки, головним чином задля ширення просвіти і знання, бо яко національна, культурна установа вона має на меті бизнесу тільки культурну місію.

В останніх роках книгарня Свободи придбала з Европи найкрасші твори наших давніх і теперішних писменників.

Їх твори повинні бути в кождій українській хаті, бо в культурних людий в кождій хаті повинна бути **бодай маленька рідна бібліотека.**

Що може Українець або Українка говорити про культурний скарб своєї рідної нації, коли в їх хаті нема ані знаку тої культури? Ані одніської красшої української книжки?

Таж прецінь від часу до часу до хати прийдуть сусіди, знакомі, або сторонні і спитають ся: Де Ваші українські книжки? Чи Ви час від часу вечерами не перечитуєте собі і дітям українських книжок?

Щоб сій недостачі зарадити, постановила книгарня Свободи піти на зустріч читачам Свободи і членам Свободи і отсим розписує

НЕБУВАЛУ ДОСІ ПРОДАЖ КНИЖОК З ПРЕМІЯМИ.

Беремо так, що кождий читач Свободи або член У. Н. Союза купує або може купити українських книжок **за 2 доляри річно.**

Се видаток **для себе**, для свого духового скарбу, раз у рік, невеликий.

10,000 Українців може тільки видати у рік, а колиб вони видали ту маленьку суму **всі разом**, то книгарня Свободи дістала-б разом значнійшу суму гроша, за яку придбала-б ще нових книжок з Европи, а також видала би тут чимало гарних, хосенних і дуже потрібних для американських Українців книжок.

Все те можливо зробити і то в скорому часі, як лиш буде **охота** у кождого з нас сею справою дійсно і то зараз заінтересуватись, а не відкладати на завтра, а із завтра на позавтра і т. д.

Книгарня Свободи хоче сю акцію улекшити і щоб загал до неї заохотити, **признає купуючим книжки великі премії.**

І так:

Хто пришле $1.00, має право вибрати собі книжок

за	$1.25;
2 за	$2.50;
3 за	$3.75;
4 за	$5.00;
5 за	$6.25;

До премій не входять шкільні книжки як: Букварі, читанки II. кляси і III. кляси.

Хто пришле гроший більше, має розмірно таксамо право дістати книжок вартости більше процентово.

Тож просимо часу не гаїти, а спішитись, поки є сі премії в силі.

З українського життя в Америці.

ЕЛИЗАБЕТ І ЛИНДЕН, Н. ДЖ.

Відкриття Парку Української Громади.

В неділю, 7. червня, відбулося в місті Линдені відкриттє брами парку Української Громади в Елизабеті, Ню Джерзі. Парк сей міститься на границі Елизабету й Линдену.

На відкриттє зібралося кілька соток українського громадянства з околиці. Були Українці з Елизабету, Линдену, Елизабетпорту, Картерету й Джерзі Сіти. Українська банда братства св. Володимира, відділу Українського Народного Союза, приграла до танцю. Крім танцю були й другі забави, які тягнулися до пізного вечера. Всі учасники бачили як на долоні вагу власного парку для розвою народного життя в сій околиці та підносили заслуги кількох українських громадян, які придумали плян сього парку та доложили своєї праці, щоби його ввести в життя. Заслуга належиться головно громадянам: Василеви Девчикови й Романови Слободяно нови з Елизабету і звісному Українцеви зі Закарпаття Лукінови Мовчанови з Линдену.

Успіх першої забави в сім парку вважає вся громада найкращим підготованнєм до врочистого національного свята отворення українського парку, що відбудеться за кілька тижнів.

АЛЕНТАВН, ПА.

Спростовання дописі.

У виказі жертв „на поміч голодному селу," які зібрано з нагоди віча у нашому місті, а котрі були надруковані в 122 ч. „Свободи" з дня 27-го мая, один долар записаний під букво вами Н. Н., бо секретарі не записали імени жертводавця. Тепер довідуємося, що сего доляра жертвував д. Дмитро Мороз, чим отсю дописи поправляємо, а шановного жертводавця просимо о вибачіння.

Секретарі віча.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1926.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має якийбизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень та середна на окладинці по $35.00. Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотографії та значить, що його оголошене буде о стілько дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безусловно не будуть друкуватися.

Фотографії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які суть при відділах У. Н. Союза (если якийкружок, співацьке товариство і т. п. не есть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не буде поміщуватись у календари), хотілиб аби їх фотографії були поміщені в календари на 1926 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 31. липня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотографією чек або моні-ордер виписаний на імя „Свободи", на суму $10.00. Сі гроші ужиється на покриттє коштів виготовлення з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Вс. письма належить адресувати:

„SVOBODA"
83 Grand Street. Jersey City, N. J.

СВЯТО ВІДКРИТТЯ НОВОЇ ДОМІВКИ І СОКОЛА III. У ЛЬВОВІ.

В неділю, 10. травня, відбулося рідке свято відкриття власної домівки Сокола III. при вул. Кубасевича ч. 1. Сокіл III. перед великою війною був найсильнійшою організацією на Городецькому передмістю, нараховував 800 членів, ділився на три великих курені. Багато передвоєнних членів погибло у світовій війні, а деякі многозаслужені члени та основники товариства поклали свої голови на широких ланах України за волю народу. У святі брало участь вже тільки сімох членів-основників. Свято почалося посвяченням нової домівки, якого доконав о. Шпитковський, що зложив Т-ву також привіт від парохії св. Юра. Далі пішли привіти від Головного Виділу „Просвіти" (о. др. Ярослав Левицький), від Сокола-Батька (проф. Гайдучок), від редакції „Діла", від пласту (п. Войтович), від Комітету опіки над реміснічою молодю і инші. Зібраним віддав домівку до вжитку іменем Старшини Сокола III. невтомний інсп. Ліщинський, заходом якого належить приписати позискання домівки. Від старих ветеранів-основників промовляв п. Лісковацький, що присвятив теплі слова згадки про померших і погибших членів. П. Петрик з окрема підкреслив заслуги трьох помершких у визвольної боротьбі членів, а то: Козинського, Голубця та Музики. Після привітів і промов вивязалася сердечна гутірка, переплітана співами, що протягнулася до пізного вечера. Свято зробило як найкраще враження на гостей і на членів. Маючи свою домівку, Сокіл III. зможе відіграти велику ролю в консолідації Українців городецької дільниці. Побажати би треба, щоби він піднявся до тої висоти, на якій був у 1914 р. При ньому купчиться до 300 наших молодих ремісників. А в неділю, 17-ого травня, влаштовує Товариство свячене для реміснічої молоді. Це чи не одна з найбільших заслуг Сокола III., що він в нинішних часах денаціоналізації звернув таку пильну увагу на ремісничу молодь і знайшов у себе людей доброї волі, що віддають тій молоді свою працю та защіплюють в неї національну свідомість. Було би дуже вказане, щоби його слідами пішли організації на инших передмістях Львова.

Львівське молоко.

— То молоко, котре нам приносите, вже від довшого часу має якийсь дивний смак. Яка тому причина?— Не знаю, прошу пані. Газдиня кликала вже ветеринаря, щоби оглянув корову, і він сказав, що цілком здорова.— В такім разі требаби провірити воду з криниці, котру доливаєте до молока. — Ей, та хтоби там, та води з криниці. Газдиня длють воду зі ставу, а там мочать тепер коноплі.

РОБОЧИЙ ЧАС ДЛЯ РОБІТНИЦЬ НЮЙОРСЬКОГО СТЕЙТУ.

В кінці березня ц. р. Сенат нюйорського стейту ухвалив 39 голосами проти 12 законопроект про 48-годинний тиждень для жінок-робітниць (так званий Мастик-Шонк Бил), але майже одночасно той сам Сенат 26 голосами проти 25 приняв другий законопроект (Джойнер Бил), у великій мірі відмінний від попереднього. За законопроектом, Матика-Шонка заявився жіночі і робітничі організації, тоді як його противники предложили власне законопроект Джойнера. Він лишає 9 годин як максимум денної праці і 54 години на тиждень так, як установлено і в теперішнім законі, але дає повновласть Індустріяльній Комісії, щоб у тих фабриках, крамницях і инших підприємствах, де довгий час праці шкодить здоровлю робітниць, вони могли його обовязково зменшити до 8 годин на день і 48 на тиждень. Проти того законопроекту і за „билом" Мастика-Шонка заявився говернор Смит, котрий в своїм посланію до стейтових законодатних зібрань остро критикує „бил" Джойнера, яки, на його думку, не є зовсім „48 годинним законом", але навпаки, під покришкою 48 годин тільки закріпляє дотеперішних 54 і всяку зміну обставляє такими складними умовами, що на практиці вона буде не можлива.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗБРОЯ УКРАЇНЦІВ У ДАВНІ ЧАСИ.

Судячи по тих нахідках і записках ріжних письменників, зброя Українців в початках княжої доби складається головно з лука зі стрілями, ножа, сокири, меча, пізнійше шаблі, щита, списа, кольчуги, шелому... Розуміється, що всі ті роди зброї присвоїли собі не відразу, а постепенно; від найбільш простих до найбільш зложених. Такі оруддя, як камінь, кремінний ніж, сокира, палюга, деревляний спис, знані були Українцям здавен, відтак долучився лук зі стрілами, а доперва пізнійше меч, кольчуга, шелом, коли творили велику організаційну силу державну. Мимо впровадження більше виробленої зброї уживали українські війська за княжих часів і пізнійше навіть дуже довго ту первісну примітивну зброю, а в деяких закутинах, як у Гуцулів приміром, ще до недавна.

Окрім тих памятників старої зброї української, які дали нам нахідки археольогів в курганах України, маємо інші жерела до студій над сим предметом, а саме звістки чужих письменників, головно грецьких і арабських та згадки про зброю в нашій літописи. Наведу кілька заміток чужих письменників.

Ібн-Фодлан, Араб, який коло 922 р. подорожував по Східній Европі, стрічав там богато українських купців, які все були узброєні. Кождий з них мав при собі меч, ніж і сокиру. Те саме говорить другий арабський письменник Ібн-Дусте, що кождий купець укр. носить зі собою меч, бо один одному не вірить. Згадує також і про військо, яке мало щити і сулиці себто недовгі списи. З візантійських письменників найбільше згадує про узброєння українських військ Лев Діякон, який описував боротьбу князя Святослава з Болгарами і Греками. Після нього Святославове військо, яке він називав Стaвроскитами або Скитами, узброєне було в мечі, довгі списи, довгі аж до ніг сягаючі щити, шеломи, сокири, ручне каміння і плетені з колець броні. А письменник Маврикій пише, що жовніри „Русі" мають по парі коротких списів до кидання і ударів деревляні луки з дрібними стрілами.

З тих записок бачимо, що не лиш військо було узброєне, але і купецтво, а мабуть переважно всі горожани, що серед безнастанних воєн, частих нападів диких орд і наїздів було зовсім оправдане. Тут кидається в очі певна ріжниця між узброєнням купецтва і війська. Купець носив лише зброю дефензивну (оборону): меч ніж і сокиру, а військо і дефензивну і аґресивну (наступаючу: шелом, броню, спис, щит). В часі воєнних походів, коли війська князів доповнювалися своїми людьми, поруч тої більш виробленої і удосконаленої, носили жовніри давну примітивну зброю, та лише дружина князя, постійне військо, мали більш уодностайнену зброю.

Коли приглянутися старим рисункам, що представляють військо Святослава або дружину Бориса, то бачимо, що жовніри мають на головах шеломи, на грудях броні, в руках довгі списи і щити. Замітне те, що ілюстрації з життя Бориса і Гліба зображують переважно кінноту, без луків, то знова інші, приміром ті, що представляють здобування болгарського міста Святославом зображають також кінноту, але з луками. Можливо отже, що зі зростом і внутрішним скріпленням держави, до якого доходить вже в другій половині володіння Володимира Великого відіграває лук вже другорядну ролю. Мабуть уживала лука тоді лише піхота у воєнних походах, так сказати ополчення, на узброєння якого не можна було доставити великої скількости мечів, щитів, списів і т. д. [illegible] княжих часів буде їздець-мущина сильно збудований, відважний, який все носить при собі ніж за поясом, тоді, як у наші часи баґнет і меч. На завиз сідлає коня і одягає зброю на себе. Поверх сорочки льняної надіває кольчугу — себто другу сорочку дротяну, або броню-панцир шкіряний а радше напів металевий, поверх шкіри були прикріплені бляшки металеві, подібно, як луска з риби. На голову кладе шелом гарно прикрашений, а сівши на коня держить в лівій руці овальний або трикутний, сподом втятий, щит, а в правій довгий щит. Ноги в стременах залізних, на ногах чоботи зшивані під стопою, остро кінчасті, як ходаки у Гуцулів або Бойків, і деколи на одному чоботі острога.

Підчас (маршу) походу на переді дружини сам князь з мечем, в шапці стіжковатій навкола обшитій футром і накинена поверх барана, украшена взорами і самоцвітами мантія. Ту і там посеред дружини повівають стяги.

Стріли.

До найстарших боєвих знарядів належать кремінні подовгуватій тесанці з острими гранами і острими кінцями, яких богато найдено на Україні. Сюди по черзі ідуть стріли до кидання, крем. ножі, киї-палюги та камін. сокири. Зразком такої камінної сокири може послужити сокира з недокінченою діркою призначеною на топорище, що находиться в музею Наукового Товар. ім. Шевченка у Львові, найдену в Овруччині. Там-же в Овруччині найдено много ріжних, що до форми кремінних стрілок, які є властиво лише наконечниками стріл, прикріплюваними до держака. Коли Славяни запізналися з металем-бронзою, тоді виробляли і ножі і, сокири тай наконечники з металю. Однак довгі віки і стара примітивна зброя уживалася поруч з новою.

Зпочатку стріли були чисто деревляні. Це був прямо довгий сук дерева на одному кінці обсмалений, заострений. Стріли до кидання на звірята чи то в битві на противника були коротші від пізнійших списів-копій, а довші від лукової стріли і так тяжкі, щоби взявши рукою на середині держака і сильно розмахнувшися, як найдальше її кинути. О много спосібнійші і доскональші були ті стріли, до яких держака прикріплювано осібний кремінний або залізний, чи бронзовий наконечник. Таких наконечників найдено богато над Дніпром коло Михайлової Гори; займався ними дослідник української старовини Максимович. Він найшов там щось около 46 самих наконечників без держаків, бо ті зігнили і на 46 примірників був один кремінний а один зелізний а прочі мідяні. Максимович є тої думки, що вони походять ще з тих давних часів, коли то перський король Дарій І. вибирався у чорноморські степи завоювати Скитів (4-тий вік до Христа).

Форма тих наконечників ріжна: пірамідальні, жолобковаті, коритковаті, гладкі, значковані, а декотрі навіть дуже гарно як на ті часи оброблені. Наконечники трьохграні були мабуть виробу грецького, а занесли їх на Україну грецькі кольоністи зі собою або дісталися туди дорогою торговельною.

Спис і сулиця.

Назва: спис, новійша. На цей аґресивний рід зброї, що відігравав важну ролю у всіх народів, а также і у нас і за княжих і козацьких часів, подає літопись аж дві назви „копие" і „сулиця", хотяй назва сулиці досить неясна. Мабуть сулиця була дещо відмінна від копія, дещо коротша. В Слові о полку Ігоревім згадуються лядські сулиці.

Майже кождий воїн носив спис. [illegible] що часто на означення скількости війська, літописець пише, — стільки а стільки копій, подібно як у нас: стільки а стільки крісів. Наколи військо здобуло місто, то літописець записує (з 1097 р.): „Взята град копием". Лев Діякон зазначує, що списи Святослава були короткі. Здається, що вони не були дуже короткі, а тільки дещо коротші від списів грецьких військ. Наконечники списів княжих дружинників мають ріжну форму, переважно коритковату, в перерізі ромбовидну. Держак гарно оброблений і помальований.

Рогатина.

Ще до недавна уживали Гуцули (про це була вже згадка) у ловах на медведів задовгого на 2½ м. дубового або букового друка на одному кінці заостреного. В віддаленню одної третої цілої довжини від острого кінця був поперечний міцний кілок, вбитий через проверчену дірку. Якщо не вбитий, а лише розярений медвідь кидався на стрільця, то стрілець не тікав, а вбивав старшим кінцем ту рогатину в землю, а молодшим прямував прямо в груд медведя. Медвідь в повнім розгоні зводився до гори, щоб убити ворога, але тим помагав лише стрільцеви погубити себе. Поперечний кілок служив на те, щоби пробитий наскрізь медвідь не звалився і своїм тягарем не придушив Гуцула. Рогатина має щось спільного з назвою „ріг", другий відм. „рога"... Рогатин уживали з давних давен Славяни. Рогатину згадує літопись: „Єдин от Нѣмчич хотѣ просунути рогатыною (Андрея Боголюбського) — з 1149 р.

Була отже сильно розповсюднена та мала окреме призначення. Наконечник рогатини був залізний і з боку мав гак. Здається, що їх уживала лише тяжка кінниця, а може спеціяльні відділи побіч списів, або виключно самі рогатини. Рогатина сповняла ту саму ролю, що і спис а также гаківниці. Гаком можна було збити ворога з коня, задержати утікаючого або навіть здерти зброю з него.

(Дальше буде).

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА.

ПИТСБУРГ, ПА. Тов. Рогатинщина, від. 396, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що піврічний мітинґ відбудеся в суботу, дня 13. червня, о годині 7-ій вечером в гали на Forbes St., число 2035. Проситься точно явитись бо маємо до полагодження важні справи. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1.00. — П. Перегінець, предс.; І. Атаманчук, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється всіх членів Тов. Мир, що місячні збори відбудуться в суботу дня 13. червня с. р. в Укр. Громаді, 2309 Фейрмонт Евеню, точно о год 7-ій вечером. Тому, що Тов. ухвалило на літний сезон не продовжати довше мітинґу як дві години, звертається увагу, щоби кождий член явився точно на час. — Секретар.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Подаєся до відома, що мітинґ Тов. ім. Івана Франка, від. 306, відбудеться на дни 13. червня в суботу. Мітинґ змінено з неділі на суботу через невигоду для членів. Проситься всіх членів і членкинь на означений час всі як один явитися, бо єсть справи до полагодження і уряд здасть звіт за 6 місяців його урядовання. На сім мітинґу будесь принимати нових членів і рівнож ченкинь без вступного до Союза і до Тов. після ухвали. — А. Антонів, голова; В. Моссора, ф. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Всім членам Т-ва ім. Михайла Грушівського, від. 219, подаєся отсю пригадку, що звичайний місячний мітинґ за місяць червень буде в суботу, дня 13. червня 1925, точно о год. 8-ій вечером, в галі української православної церкви при 35 Мортон ул. Було би дуже добре, щоб і на цім мітинґу були присутні майже всі члени, так як це було на попереднім. — Свящ. др. М. Копачук, писар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 117, подає до відома всім своїм членам, що півврічні збори відбудуться в суботу, дня 13. червня 1925, о год. 8-ій вечер, в гали У. Н. Дому, 217 Іст 6-та ул. Обовязком єсть кождого члена прибути на сі збори, бо є важні справи до полагодження. — Семен Кучма, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Мітинґ Тов. Любов, від. 262, відбувся дня 10-го мая. На мітинґу здала справоздание делеґатка Олена Придун з 16-тої Конвенції. Вона заявила, що на послідній 16-тій Конвенції усі делеґатки і делеґати були одного і того самого духа, а щоби лишень поставити Український Народний Союз на такий степень, щоби кождому було вигідно вступити до него. Вона також взивала, щоби кожда жінка подбала о тоє, щоби її муж і діти були членами У. Н. Союза, и що членкині заявили; що будуть помагати організувати нових членів, також всі членкині прнобіцяли, що будуть дбати о тоє, щоби була згода, любов і єдність в нашім відділі, а від тепер мітинґи будуть відбуватися в другу неділю по першім в церковній галі на Clifton Ave. Слідуючий мітинґ відбудеться дня 14. червня о 4-ій годині по вечірни. На той мітинґ обовязані всі членкині і члени явитися і привести зі собою нових кандидатів, бо будесь принимати без вступного до Тов. і до Укр. Нар. Союза. — Агафія Піркон, предс.; Олена Придун, касієр.; Юстина Мазепа, кас.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Мих., від. 243, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що півврічний мідинґ відбудеться в неділю дня 14. червня о год. 5.30 попол. в гали церковній. Кождий член має явитися, бо будуть важсі справи до полагодження, Неявившийся член на мітинґу заплатить кари 1.00 дол. а урядник 2.00. Членів, котрі довгують, проситься, щоби вирівнали свої вкладки, як до Бр. так і до У. Н. Союза. — Т. Карплюк, предс.; Т. Янсевич, секр.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 82, повідомляє своїх членів, що півврічний мітинґ відбудеться 14. червня о годині 1-ій попол. в гали парафіяльний. Тож проситься членів прийти на мітинґ і вирівнати свої довги, бо впротивнім разі будуть суспендовані після статута. — Василь Ільків, предс.; А. Філовяк, секр.; Іван Цівінський, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Николая, від. 341, повідомляє своїх членів, що півврічний мітинґ відбудеся дня 14. червня 1925, в гали церковній, о годині 1.30 пополудни. Тут запросин не ставлю, бо кождий член обовязаний прийти на мітинґ, на котрім уряд здасть півврічне справоздание і другі важні справи будуть до пологадження. Тут звертаю увагу них членам, котрі не ходять на мітинґи, а прийдуть за пів року і вживають 10. заповідий, котрі то шкодять відділови і У. Н. Союзови. Чесні Браття, пригадайте собі свої слова при вступі до відділу і У. Н. Союза, що буду чесно і совсіно боронити імя відділу і У. Н. Союза. Тож ми повинні всегда памятати на наше приречение і поступати після тої засади. Проситься всіх членів прийти на мітинґ і привести нових членів, бо це послідний місяць Конвенційної Кампанії, в котрім єсть добра нагода вступити без вступного так до відділу як і до У. Н. Союза. — Іван Кренціґлова, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє своїх членів як місцевих так і порамісцевих, що надзвичайний мітинґ відбудеться дня 14. червня 1925 р. в Укр. Хаті під ч. 2240 Grayling St. Всі члени обовязані прибути на висше згаданий мітинґ бо суть важні справи до полагодження і читанне нового Тов. статута, принимание нових членів без оплати як до Тов. так і до У. Н. Союза. Отже прийдіть всі члени і приведіть нових кандидатів, бо се остатний місяць принимання без оплати, тож хоть при кінці кампанії приєднайте нових членів. Члени, котрі не вирівнають своїх залеглостий будуть суспендовані. — П. Андрушків, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Тов. Зап. Січ, від. 355, повідомляє, що півврічний мітинґ відбудеться в неділю, дня 14-го червня в гали парохіяльний о годині 2-ій пополудни. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Також делегат здасть звіт з 16. конвенції У. Н. С. Обовязком кождого члена явитись на сей мітинґ та проситься членів довгуючих вирівнати свою належитість. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 доляра. — Федор Солоничний, предс.; Петро Занько, кас.; Стефан Юркевич, секр.

ІСТ ЯНГСТАВН, О. Сестр. Пр. Діви Марії, від. 119, повідомляє своїх членкиць, що півврічний мітинґ відбудеся в неділю, 14. червня, в домі Анелі Луків. На мітинґ має явитися кожда членкиця, котра є явиться заплатить кару 50 ц., а урядничка 1.00. — Марія Омелян, предс.; Барія Бурка, секр.

ДЕРИ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Богор., від. 303, повідомляє всіх членкиць, що мітинґ відбудеся 14. червня о год. 1-ій попол., на котрим мають явитися всі членкиці. На мітинґу буде справоздание з балю і півврічні справоздания сестриства, поза се є другі важні справи. При сім пригадується, що після ухвали 16. гол. конвенції принимаеся нових членкиць без вступного ще в червні, тому користайте з нагоди і вписуйтесь в ряди У. Н. Союза, котрий опікуеся вдовами та сиротами. — М. Королевят, предс.; А. Баран, кас.; К. Байтс, секр.

МІКІСРАКС, ПА. Бр. Пр. Богородиці, від. 258, повідомляє, що півврічний мітинґ товариства відбудесь в неділю дня 14. червня 1925, в гали Петра Мудрика, 413 Ella St. Кождий член обовязаний прибути на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кари 1.00, а урядник 2.00 дол. — Н. Афтанас, пр.; П. Кріль, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 222, подає до відома всім своїм членам, що півврічний мітинґ відбудеся 14-го червня точно о 2-гій годині пополудни, тож проситься членів еоби явилися на означений час, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член на мітинґ буде караний після статута. — Уряд.

ЯНГСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє, що півврічний мітинґ припадає дня 14. червня, в неділю зараз по Службі Божій, в Українськім Домі на Браґілю. Проситься всіх членів прибути на мітинґ. Контрольна комісія здасть справоздание за 5 місяців і будуть інші важні справи до полагодження. Взиваеся членів, щоби кождий приніс по долярови на посмертне по небіщикови Геляри Лощак. Кождий член має вирівнати свою вкладку. Неявившийся член на мітингу на час підлягає карі 50 ц., а урядник 1.00. Буде також справа пікніку. — Ю. Присташ, предс.; Ів. Гармич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Уряд Бр. св. Василія Вел., повідомляє всіх своїх членів, що півврічні збори відбудуться в неділю, дня 14. червня, зараз по Службі Божій. Обовязком кождого члена явитись на сих зборах, бо єсть важні справи до полагодження. Також секретар просить контрольорів, щоби прийшли і сконтролювали книжки за минувших шість місяців. Також проситься тих, котрі ще не стоять в У. Н. Союзі, най прийдуть на наш мітинґ і приступлять до нашого відділу Бр. св. Вас. Вел. і до У. Н. Союза. — Й. Стойка, предс.; М. Ґронович, кас.; Й. Бищь, секр.

ОЛІЄН, Н. Й. Отсим повідомляєсь членів Тов. Запорожська Січ, від. 363, що півврічний мітинґ відбудеться в неділю, 14. червня, о другій годині пополудни в Ґрінвуд гали. Проситься всіх членів прибути на сей мітинґ і в означений час. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім случаю будуть суспендовані з Тов. і У. Н. С. Неявившийся член заплатить кару після ухвали членів. — Г. Підскальний, секр.

РОН, ПА. Подаеться до відома членам Бр. Преображения Господнього, від. 29, що звичайний мітинґ відбудеся в неділю, дня 14. червня, о годині 2-гій пополудни, в Галі Парохіяльний на Сендер Стріт. Тож проситься всіх членів, щоби прибули на той мітинґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Також проситься тих членів, котрі ще не стоять в У. Н. Союзі, щоби прибули на той мітинґ, де будуть могли приступити до Бр. і У. Н. Союза без вступного. Члени неявившіся на той мітинґ, будуть карані після статута У. Н. Союза. — Андрій Хромчак, предс.; Василь Федак, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що, півврічний мітинґ товариства відбудесь о 2. годині пополудни точно, в неділю, дня 14. червня, в гали Укр. Школи під ч. 212 Президент Ст. На порядку нарад є важні справи, як: справоздание півврічне і другі важні справи. Взиваєсь всіх членів місцевих і позамісцевих, щоби явилися на півврічних зборах і вирівнали свої залеглі вкладки, бо в противнім разі можуть бути виключені з Тов. і з У. Н. Союза. Подаєсь до відома, що будеться принимати нових членів без вступного до Тов. і до У. Н. Союза. Також даесь до відома, що Баль, котрий мав відбутись в суботу дня 13. червня, відложено на неозначений час з причини непорозуміння в Громаді. Тікети затримують свою вартість надалі як прийде відповідний час. — О. Зубар, предс.; Гр. Яськів, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що півврічний мітинґ відбудесь в неділю дня 14. червня 1925, о годині 12.30 в полудне, у церковні ґали при Чарліс ул. Проситься всіх членів прийти на той мітинґ, бо будесь вибирати предсідателя; бувший предсідатель на попереднім мітинґу, дня 10. мая, подякував. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім случаю будуть суспендовані після статута. Проситься членів записувати свої діти до У. Н. Союза, бо то є дуже добра і певна асекурація як для нас старших так і для дітий. — Мих. Пик, кас.; Іван Іванішів, секр.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошення має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошень чи оголошень.

Адм. „Свободи".